

SPIS TREŚCI

2.	Praca w Grecji	2
2.1.	Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Grecji	2
2.1.1.	Zasady dostępu obywateli Polski do greckiego rynku pracy	2
2.1.2.	Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Grecji	3
2.1.3.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	4
2.2.	Sposoby poszukiwania pracy w Grecji	5
2.2.1.	Publiczne służby zatrudnienia	5
2.2.2.	Europejskie Służby Zatrudnienia EURES	5
2.2.3.	Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy	5
2.2.4.	Prasa	5
2.2.5.	Inne sposoby poszukiwania pracy	5
2.2.6.	Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)	6
2.3.	Warunki pracy	6
2.3.1.	Rodzaje umów o pracę	7
2.3.2.	Czas pracy	7
2.3.3.	Urlop wypoczynkowy	8
2.3.4.	Wynagrodzenie za pracę	8
2.4.	Podatki	8
2.4.1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	9
2.4.2.	Podatek VAT	9
2.4.3.	Inne podatki i opłaty lokalne	9
2.4.4.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	9
2.5.	Zabezpieczenie społeczne	12
2.5.1.	Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania	12
2.5.1.1.	Emerytura	12
2.5.1.2.	Świadczenia z tytułu choroby	13
2.5.1.3.	Świadczenia na wypadek macierzyństwa	13
2.5.1.4.	Renta z tytułu niezdolności do pracy	14
2.5.1.5.	Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	14
2.5.2.	Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania	15
2.5.2.1.	Świadczenia rodzinne	15
2.5.2.2.	Świadczenia z tytułu bezrobocia	15

2. Praca w Grecji

2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Grecji

2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do greckiego rynku pracy¹

Grecja zdecydowała się na pełne otwarcie rynku pracy dla obywateli nowych członków UE, jednak utrzymała w mocy pewne wymogi, do których muszą się stosować osoby zainteresowane podjęciem pracy w tym kraju.

Od 1 maja 2006 r. zniesiono wobec Polaków obowiązujący uprzednio wymóg posiadania dwóch osobnych pozwoleń na pobyt i pracę (*Adia Paramonis i Adia Ergasias*), co stanowi wielkie ułatwienie dla osób starających się w tym kraju o pracę, ponieważ uzyskanie wspomnianych pozwoleń było dosyć kosztowne. Ale nadal obowiązuje tam zasada, iż w ciągu dwóch tygodni od przybycia do Grecji (oczywiście jeśli celem przyjazdu jest podjęcie pracy) należy zgłosić się do tzw. policji turystycznej, gdzie można otrzymać szczegółowe informacje nt. formalności, jakich należy dopełnić przed podjęciem pracy.

Podstawowym krokiem jest wystąpienie o dokument o nazwie „*Europejskie pozwolenie na pracę z prawem do pracy*” (zwane dalej *Pozwoleniem*) do otrzymania którego niezbędne są następujące dokumenty:

- podanie o pracę,
- paszport bądź dowód osobisty oraz potwierdzona notarialnie ich kopia (można ją wykonać na miejscu nieodpłatnie),
- trzy zdjęcia,
- zaświadczenie o miejscu zamieszkania,
- oświadczenie o posiadaniu ubezpieczenia,
- umowa o pracę poświadczona przez Urząd Inspekcji Pracy.

Dopełnienie formalności związanych z uzyskaniem wspomnianego *Pozwolenia* nie jest, wbrew pozorom skomplikowane. Po pierwsze Grecy dosyć liberalnie podchodzą do wymogu dwutygodniowego terminu na zameldowanie, którego przekroczenie jest zresztą dosyć trudne do udowodnienia (brak pieczętek z granicy). Ponadto wszystkie formalności związane z uzyskaniem *Pozwolenia* może w naszym imieniu załatwić grecki pracodawca.

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości związanych z interpretacją nowych przepisów, można się zwrócić do ateńskiego wydziału ds. cudzoziemców usytuowanego przy Ministerstwie Porządku Publicznego (*Piefnisi Allodapon Ja Ipikus Ewropaikis Enosis*) – tel. 0030-210-340-5888 lub do najbliższego urzędu pracy.

Przy dopełnianiu formalności związanych z podpisywaniem umowy o pracę i legalizacją pobytu warto korzystać (o ile to możliwe) z pomocy znajomych Greków, ponieważ w urzędach greckich znajomość języka angielskiego nie jest powszechna, a dobra znajomość – wręcz rzadka.

Wprawdzie *Pozwolenie* jest potrzebne przy ubieganiu się o numer identyfikacji podatkowej oraz przy rejestracji w miejscowym zakładzie ubezpieczeń społecznych, jednak w praktyce w urzędach nie jest stanowczo egzekwowany obowiązek posiadania tego dokumentu.

¹ Informacje zawarte w tym rozdziale zostały przygotowane przez Pana Marcina Jaworka z MPiPS i zostały ujęte w artykule „*Dostęp do pracy w wybranych krajach UE*”, „*Służba Pracownicza*” nr 8/2006 str. 21-22.

2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Grecji

Obcokrajowcy mogą prowadzić działalność gospodarczą na terenie Grecji po otrzymaniu od właściwych władz stosownego zezwolenia na jej prowadzenie. Zakres działalności gospodarczej jest dowolny, za wyjątkiem niektórych obszarów, uznanych za ważne pod względem publicznym, w których wymagane jest posiadanie koncesji bądź licencji (m.in. eksploatacja złóż publicznych, telekomunikacja i poczta, zarządzanie portami, obrót bronią, prowadzenie punktów gier losowych).

Osoby zainteresowane otworzeniem działalności gospodarczej na terenie Grecji powinny złożyć w konsulacie Grecji w Warszawie odpowiedni wniosek o rejestrację, do którego należy dołączyć:

- opis planowanego przedsięwzięcia /charakter działalności i cel, projekt finansowy, źródła finansowania itp./,
- zaświadczenie o stanie zobowiązań podatkowych,
- dyplomy i świadectwa poświadczające kwalifikacje zawodowe,
- zaświadczenie o niekaralności.

Po złożeniu kompletu wymaganych dokumentów konsulat prześle je właściwym władzom w Grecji, które wydają zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej.

Spółka Akcyjna

Do założenia spółki akcyjnej niezbędny jest udział co najmniej dwóch założycieli, którymi mogą być osoby fizyczne lub prawne. Minimalny kapitał zakładowy wymagany przy zakładaniu takiej spółki wynosi Minimalny kapitał zakładowy wymagany przy zakładaniu takiej spółki wynosi 20mln GRD /obecnie należy tę kwotę przeliczyć na euro według kursu 1 euro = 340, 75 GRD/. Kapitał dzielony jest na udziały imienne lub anonimowe. Kapitał w gotówce składany jest na rachunek bankowy, wkład rzeczowy podlega obowiązkowej wycenie przez komisję działającą przy Ministerstwie Rozwoju /w skład którego wchodzi Generalny Sekretariat Handlu/.

W celu założenia spółki akcyjnej należy:

- sporządzić statut spółki w formie aktu notarialnego,
- złożyć statut we właściwym miejscowo Urzędzie Wojewódzkim
- zarejestrować statut w Rejestrze Sądowym Spółek Akcyjnych
- opublikować statut wraz z ogłoszeniem o założeniu firmy w Gazecie Rządowej.

Akcje niektórych spółek akcyjnych muszą być imienne, np. akcje instytucji oświatowych, firm zajmujących się handlem nieruchomościami, firm telewizyjnych i radiowych, lotnisk, banków, firm ubezpieczeniowych, wyższej użyteczności itp.

Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością

W celu założenia spółki z o.o. należy sporządzić statut w formie aktu notarialnego, zarejestrować statut we właściwym miejscowo Rejestrze Sądowym spółek oraz opublikować w Gazecie Rządowej ogłoszenie o zarejestrowaniu firmy.

Minimalny kapitał zakładowy wnosi 6mln GRD /obecnie należy dokonać przeliczenia na euro według kursu 1 euro = 340,75 GRD/.Kapitał dzielony jest na wkłady imienne, które muszą być złożone w całości w trakcie zakładania firmy. Przynajmniej 50 % kapitału musi być złożone w gotówce.

Władze greckie wymagają od wszystkich cudzoziemców, którzy chcą prowadzić działalność na terenie Grecji przedstawienia dokumentu, który potwierdzi albo fakt zakupienia nieruchomości, w której planowana działalność będzie prowadzona albo wynajęcie lokalu lub nieruchomości (umowy najmu lub kupna nieruchomości).

Przedstawicielstwa firm zagranicznych

Przedstawicielstwa firm zagranicznych mają bardzo ograniczony prawem zakres działania. Nie mogą prowadzić w Grecji działalności gospodarczej, mogą więc spełniać w zasadzie funkcje biur promocyjno-administracyjnych. Bieżące koszty operacyjne przedstawicielstwa muszą być pokryte transferami z zagranicy, których roczna wysokość nie może wynosić mniej niż 50 tys. USD (przy zatrudnieniu do 4 osób, od każdej zatrudnionej osoby powyżej tej liczby kwota ta jest zwiększana o 12 tys. USD rocznie).

Przedstawicielstwa są zwolnione z podatków oraz mają prawo do bezcłowego przywozu szeregu towarów na potrzeby własne i zatrudnionego personelu. Polscy pracownicy przedstawicielstwa firmy polskiej są także zwolnieni z płacenia podatków od swoich dochodów, ponieważ Polska posiada umowę z Grecją o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Działalność biur technicznych firm zagranicznych oparta jest na tych samych zasadach, jednakże w tym przypadku występuje prawny obowiązek zatrudnienia określonej liczby obywateli greckich.

Oddział firmy zagranicznej

Spółka zagraniczna może utworzyć w Grecji swój oddział. W tym celu należy złożyć odpowiedni wniosek do Sekretariatu Generalnego ds. Handlu i Ochrony Konsumenta oraz szczegółowy wniosek do lokalnych władz. Po zarejestrowaniu oddział firmy zagranicznej traktowany jest pod każdym względem – prawa podatkowego, cywilnego, handlowego. Rachunkowości, obowiązku przynależności od izby gospodarczej itp. – jak każda spółka grecka.

Źródło: Ministerstwo Gospodarki

2.1.3. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://www.poland-embassy.gr>

<http://www.athens.trade.gov.pl/pl/>

<http://www.wroclaw.pl/m8123/p8174.aspx>

<http://www.elke.gr/>

<http://www.acci.gr>

<http://www.kep.gov.gr>

http://www.gge.gr/09diadsystasis/html/body_home_en.html

2.2. Sposoby poszukiwania pracy w Grecji

2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia

Obywatele Europejskiego Obszaru Gospodarczego mają swobodny dostęp do usług greckich służb zatrudnienia. Greckim odpowiednikiem polskiego lokalnego urzędu pracy jest biuro Organizacji Zatrudniania Siły Roboczej ‘Organismos Apasholisseos Ergatikou Dynamikou’ (OAED).

Adres najbliższego biura można znaleźć w książce telefonicznej (‘tilephonikos odigos’).

2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES

Baza ofert pracy na stronie internetowej EURES: <http://www.eures.europa.eu> Doradcę EURES w odpowiednim regionie Grecji można wyszukać za pomocą strony pod tym samym adresem w menu: doradcy EURES.

2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy

Z kilkoma wyjątkami, prywatne agencje zatrudnienia są prawnie zabronione w Grecji. Pewne prywatne agencje mogą jednak działać pod różnymi tytułami, na przykład jako dostawca usług w poszczególnych kategoriach zawodowych, takich jak personel sprząający lub bezpieczeństwa, personel pielęgniarstwa czy hotelowy itp. W Grecji występują także konsultanci w dziedzinie zarządzania. Zajmują oni z reguły stanowiska kierownicze lub pracują dla nowo utworzonych firm. Firmy greckie zazwyczaj korzystają z konsultantów jedynie w ostateczności.

Agencje, które mogą funkcjonować noszą nazwę “Grafia Evrésseos Ergassías” i są wymienione pod takim nagłówkiem w greckim odpowiedniku Żółtych Stron (“Chryssos Odigos”).

<http://dir.forthnet.gr/61-0-en.html>

<http://www.xo.gr/index.jsp>

2.2.4. Prasa

Wśród głównych gazet są: “Ta Nea”, “Eleutheros Tipos”, “Eleftherotipia”, “Apogevmatini”, oraz w północnej Grecji, “Makedonia”. Wszystkie one zawierają strony z ofertami pracy. Należy jednak pamiętać, że słowo mówione jest w dalszym ciągu bardzo ważnym medium poszukiwania pracy w Grecji.

Gazeta anglojęzyczna, “Athens News”, również zawiera oferty pracy.

Spis gazet on-line w Grecji:

<http://www.onlinenewspapers.com/greece.htm>

2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy

Strony internetowe, na których znajdziesz oferty pracy w Grecji:

<http://www.gogreece.com>

<http://www.jobs-in-europe.net/greece.html>

<http://www.ekep.gr>

<http://www.kariera.gr>

<http://www.jobsabroad.com/Greece.cfm>

2.2.6. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)

Przygotowanie CV

Głównym celem twojego CV powinno być przekonanie pracodawcy, aby zaprosił Cię na rozmowę kwalifikacyjną. Zatem twoje CV jest narzędziem marketingowym, które powinno być dostosowane do rynku, na którym chcesz go użyć. Nie ma w Grecji ścisłych reguł, jeżeli chodzi o CV. Zazwyczaj liczy ono od trzech do pięciu stron. Greckie CV są wyczerpujące i szczegółowe i zazwyczaj sporządzone w porządku chronologicznym. Doświadczenie praktyczne jest uważane za bardzo ważne. Wiele greckich firm używa formularzy aplikacyjnych zamiast CV.

List motywacyjny

Greckie zasady rekrutacji nie są zbyt ścisłe. List powinien być krótki, formalny i uprzejmy. Aplikacji towarzyszą w Grecji kopie dyplomów, trzy referencje, świadectwo zdrowia i zaświadczenie o niekaralności.

Rzeczy, które należy i których nie należy robić, składając aplikację w Grecji

Należy

Zawrzeć w swoim CV wszystko, co czyni Cię interesującym kandydatem. Na greckim rekrutującym większa ilość papieru robi większe wrażenie.

- Przedstaw przykłady ilustrujące twoje osiągnięcia w Grecji.
- Bądź przygotowany na trzy do sześciu rozmów kwalifikacyjnych w procesie rekrutacji.
- Sprawiaj wrażenie osoby zainteresowanej – zadawaj pytania.
- Poproś o wyjaśnienie, jeżeli nie rozumiesz pytania, jakie ci zadano.

Nie należy

- Siadać, zanim Cię o to poproszono na rozmowie kwalifikacyjnej.
- Czuć się urażonym pytaniami o swoją sytuację osobistą – są to pytania dość powszechne w Grecji.
- Nie doceniać wagi greckiego języka i dziedzictwa kulturowego Greków.
- Krytykować poprzednich pracodawców.

Wznieś się na wyżyny swoich możliwości – bądź spokojny i trzymaj się faktów.

2.2.7. Staże zagraniczne

Zagraniczne praktyki zawodowe są bardzo dobrą szansą dla młodych ludzi na zdobycie nowych umiejętności w wybranym zawodzie, pogłębienie umiejętności organizacyjnych, poznanie zasad funkcjonowania przedsiębiorstw oraz specyfiki pracy na danym stanowisku. Obok korzyści zawodowych, stażu zawodowego poza miejscem zamieszkania, to także możliwość poznania innego kraju, jego historii, warunków społeczno-politycznych, geograficznych oraz kulturowych.

Niewątpliwie zdobyte w czasie zagranicznych staży, praktyk doświadczenie przyczynia się do podniesienia atrakcyjności zawodowej studentów i absolwentów, zwiększając tym samym ich szanse na znalezienie ciekawej pracy.

Oprócz europejskich programów wymiany między uczelniami tj. SOCRATES, LEONARDO DA VINCI jest kilka innych organizacji, które wspierają studentów i absolwentów zamierzających wziąć udział w podobnych przedsięwzięciach, więcej na stronie: <http://ec.europa.eu/ploteus>

W stażach mogą brać udział członkowie organizacji studenckich tj.:

- AIESEC (AIESEC (Association Internationale des Etudiants en Sciences Economiques et Commerciales), strona internetowa: <http://www.aiesec.pl>
- IASTE (The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience), strona internetowa: <http://www.iaeste.pl>

Informacje dla młodzieży, studentów i absolwentów:

Europejski Portal Młodzieżowy: <http://europa.eu/youth>

2.3. Warunki pracy

2.3.1. Rodzaje umów o pracę

Umowa o pracę jest ustalana dowolnie przez jej strony, z uwzględnieniem jednak greckich ustaw oraz rozporządzeń, dekretów, układów zbiorowych pracy, orzeczeń arbitrażowych oraz regulaminów pracy.

Greckie prawo pracy, w celu ochrony podstawowych praw pracownika, jako słabszej strony umowy o pracę, określa najniższe stawki wynagrodzeń. Strony umowy mogą zatem dowolnie ustalić pensję pracownika ponad te podstawowe stawki. Ich zaniżenie jednak będzie uznane za rażące naruszenie przez pracodawcę przepisów prawa.

Jeśli między pracownikiem a pracodawcą nie została zawarta pisemna umowa o pracę, wówczas pracodawca – zgodnie z postanowieniami Dekretu Prezydenckiego 156/1994 r. – zobowiązany jest powiadomić pracownika o warunkach, na których opiera się ich umowa, najpóźniej w ciągu 2 miesięcy od momentu zatrudnienia tej osoby.

Kiedy umowa jest ważna?

O ważności umowy o pracę nie przesądza fakt, że nie została zawarta na piśmie. Istnieją jednak pewne wyjątki od tej zasady. Jeden z nich stanowi umowa o pracę, która ma być wykonywana w tzw. niepełnym wymiarze czasu. Inny to przekształcenie zwykłej umowy o pracę w umowę o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy. W obu tych przypadkach wymagana jest forma pisemna. Dokument przy tym musi być sporządzony w ciągu 15 dni od dnia zawarcia umowy przedstawionej greckiej Rejonowej Inspekcji Pracy. W przeciwnym razie istnieje domniemanie prawne, że dana umowa jest umową o pracę, która ma być wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy wraz ze wszystkimi prawnymi konsekwencjami wynikającymi z tego faktu.

W umowie o pracę strony powinny dokładnie określić warunki, zgodnie z którymi została ona zawarta. Prawo greckie wymaga, aby zawierała ona:

- dane osobowe stron,
- miejsce, w którym będzie świadczona praca,

- siedzibę przedsiębiorstwa i adres pracodawcy,
- termin rozpoczęcia pracy oraz czas, na jaki jest zawierana umowa (na czas określony lub nie),
- określenie, czy pracownik będzie wykonywał swoje obowiązki w pełnym wymiarze czasu pracy, czy też nie,
- jasne, szczegółowe sprecyzowanie rodzaju, przedmiotu pracy, którą ma świadczyć pracownik na rzecz pracodawcy, jego stanowiska,
- dokładne określenie wynagrodzenia, które ma odpowiadać danemu rodzajowi pracy,
- określenie ewentualnych warunków zmiany umowy.

2.3.2. Czas pracy

Czas pracy w Grecji wynosi 40 godzin w ciągu tygodnia. Pozostałe godziny pracy są traktowane jako nadgodziny i są dodatkowo płatne. Maksymalny tygodniowy czas pracy nie może przekroczyć 48 godzin.

2.3.3. Urlop wypoczynkowy

Płatny urlop wypoczynkowy przysługuje po przepracowaniu nieprzerwanie 12 miesięcy. Wynosi on po pierwszym roku pracy 20 dni i wzrasta corocznie o 1 dzień przez następne lata aż do 25 dni. Po dodatkowe 12 dni przysługuje z okazji świąt.

Urlopy okolicznościowe przysługują pracownikom w związku z zawarciem związku małżeńskiego (5 dni roboczych), narodzin dziecka (wyłącznie ojcu – 2 dni robocze), urlop w celu śledzenia postępów dzieci w nauce (4 dni robocze w każdym roku szkolnym na dziecko uczęszczające do szkoły podstawowej lub średniej) i wiele innych urlopów okolicznościowych, także niepłatnych.

2.3.4. Wynagrodzenie za pracę

Średnie wynagrodzenie w Grecji należy do najniższych w Unii Europejskiej, choć i tak dla porównania jest wyższe niż w Polsce. Paradoksalnie Grecy wydają znacznie więcej pieniędzy niż wynoszą ich oficjalne dochody. Niskie wynagrodzenia skłaniają ich do poszukiwania dodatkowego miejsca pracy, a co za tym idzie do zdobywania dodatkowych środków.

Minimalne wynagrodzenie brutto wynosi 657,89 euro miesięcznie.

Takie minimalne wynagrodzenie obowiązuje wszystkich pracodawców. Pracodawcy mogą zlecić wykonanie pracy w godzinach nadliczbowych, jednakże wcześniej powinni uzyskać akceptację lokalnego urzędu pracy. Jeśli takiej zgody nie posiadają, każda godzina nadliczbową płacona jest w wysokości 100%.

Regulacje w zakresie płacenia za godziny nadliczbowe przedstawiają się następująco:

- pierwsze dodatkowe 5 godzin – plus 25%;
- następne dodatkowe 120 godzin – plus 50%;
- następne dodatkowe godziny – plus 75%.

2.4. Podatki

2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Dochody osób fizycznych zwolnione są z podatku do kwoty 12 000 euro. Dochody pracownika w wysokości do 14 000 euro wychowującego 2 dzieci są zwolnione z podatku, a w przypadku 3 dzieci granica to 22 000 euro.

Pracownicy uzyskujący dochód ze stosunku pracy są opodatkowani w sposób następujący:

- powyżej 12 000 euro do 30 000 euro – stawka podatkowa 27%
- powyżej 30 000 euro do 75 000 euro – stawka podatkowa 37%
- powyżej 75 000 euro – stawka podatkowa 40%.

Stawki PIT dla osób, które uzyskują dochód na podstawie samozatrudnienia albo z innych tytułów, wynoszą:

- do 10 500 euro – stawka podatkowa 0%
- powyżej 10 500 euro do 12 000 euro – stawka podatkowa 15%
- powyżej 12 000 euro do 30 000 euro – stawka podatkowa 27%
- powyżej 30 000 euro do 75 000 euro – stawka podatkowa 37%
- powyżej 75 000 euro – stawka podatkowa 40%.

Wszyscy płatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych otrzymują też znaczne ulgi z tytułu posiadanych dzieci, a także mogą sobie odpisać od podstawy opodatkowania niektóre zakupy oraz wydatki z tytułu ubezpieczenia na życie.

2.4.2. Podatek VAT

Podatek VAT na towary i usługi został wprowadzony w Grecji w 1987 roku. Podstawowa stopa VAT od 1 kwietnia 2005 roku wynosi 19 %. Niższy podatek VAT stosowany jest wobec następujących towarów i usług:

- gazet, czasopism, książek, biletów do teatru – 4,5 %
- towarów i usług uważanych za niezbędne, takich jak świeże produkty żywnościowe, lekarstwa, prąd elektryczny, usługi transportowe i niektóre usługi profesjonalne – 9 %.

Wyżej wymienione stawki VAT podlegają redukcji o 30 %, jeśli towary lub usługi są dostarczane podatnikom na wyspach Dodekanezu i innych Wyspach Egejskich.

2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne

Zyski wszystkich greckich podmiotów gospodarczych są opodatkowane podatkiem dochodowym. Odnosi się to również do przedsiębiorstw zagranicznych działających w Grecji poprzez oddział lub przedsiębiorstwo filialne, albo mających stałą siedzibę w Grecji.

Podatek dochodowy od przedsiębiorców – podstawowe zasady.

Firmy greckie płać podatek od zysku przed podziałem. Oddziały firm zagranicznych są opodatkowane od ich zagregowanych zysków bez względu na to, czy dokonywały transferów swoich zysków do firm macierzystych.

Podatek dochodowy od spółek akcyjnych i z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielni i przedsiębiorstw państwowych od 2007 r. wynosi 25 %.

Małe firmy, w tym przedsiębiorcy prowadzący działalność na zasadzie samozatrudnienia, spółki osobowe (odpowiednik naszej spółki cywilnej) zapłać w roku 2007 – 20 %.

Od 2005 roku została też wprowadzona 50 % redukcja podatku dla nowych przedsiębiorstw (niezależnie od wielkości i formy) przez okres 3 lat od założenia firmy.

Zaliczki podatkowe i podatki specjalne

Budownictwo.

Podlegający opodatkowaniu dochód netto firm budowlanych prowadzących budowę i sprzedaż mieszkań, domów mieszkalnych itp. wynosi 15 % ich przychodu brutto (obliczanego specjalną metodą według ustawodawstwa podatkowego). Inna działalność firm budowlanych jest opodatkowana w wysokości 10 %, 12 % lub 25 % przychodu kontraktowego brutto w zależności od charakteru kontraktu lub rodzaju odbiorcy usługi. Podatek od szacowanego zysku wynosi 35 % lub 40 % w zależności od prawnej formy budowlanego podmiotu gospodarczego (opisane wyżej). Ww. podatki są płacone zaliczkowo od płatności dokonywanych przez klienta na rzecz firmy budowlanej w wysokości 3 % tych płatności miesięcznie. Zaliczki te są uwzględniane w ostatecznym rocznym rozliczeniu podatkowym.

Przychody z wykonawstwa obiektów technicznych.

Zagraniczne podmioty gospodarcze oraz osoby fizyczne nie będące rezydentami, wykonujące obiekty techniczne są opodatkowane od przychodu brutto. Stopy podatkowe wynoszą odpowiednio 4 % dla obiektów sektora publicznego, 4,8 % dla obiektów sektora prywatnego jeśli wykonawca korzysta z własnych materiałów lub 10 % jeśli nie korzysta z własnych materiałów. Zaliczki podatkowe są potrącane z każdej płatności na rzecz wykonawcy.

Tantiemy, honoraria autorskie.

Tantiemy płacone firmom lub osobom fizycznym nie rezydującym na stałe w Grecji są opodatkowane zaliczkami w wysokości 20 % lub 10 % w zależności od charakteru tantiem (honorariów), chyba że odpowiednie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania stanowią inaczej. Zaliczki nie są pobierane od rezydentów greckich.

Opodatkowanie opłat od usług.

Generalnie, od opłat za usługi wykonywane przez firmy zagraniczne lub osoby fizyczne nie będące rezydentami pobiera się zaliczki podatkowe w wysokości 20 % o ile umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania nie stanowi inaczej. W szczególności opłaty dla ww. podmiotów za usługi takie jak analizy, projekty, porady badawcze i naukowe, nadzór i konsulting projektów budowlanych, są opodatkowane zaliczkowo w wysokości 17,5 %. Nie dotyczy to rezydentów

greckich. Podobnie jak wyżej, postanowienia umów o unikaniu podwójnego opodatkowania mają pierwszeństwo.

Opodatkowanie dochodów kapitałowych.

Odsetki od większości depozytów w bankach działających w Grecji, jak również od obligacji bankowych, są opodatkowane w wysokości 15 %. Odsetki uzyskane od obligacji rządowych i krótkoterminowych weksli skarbowych są opodatkowane w wysokości 10 %. Niektóre obligacje państwowe są wolne od podatku.

Podatek lokalny (roczny podatek od nieruchomości).

Wynosi 0,025 % do 0,035 % (w zależności od prefektury, w której leży nieruchomość) tzw. obiektywnej wartości nieruchomości.

Podatek od transakcji na giełdzie.

Wynosi 0,3 % wpływów ze sprzedaży akcji notowanych na Giełdzie Ateńskiej. Podatek płaci sprzedający.

Oplaty skarbowe

Do bardziej znanych transakcji lub dokumentów, od których pobierane są opłaty skarbowe, należą:

- weksle (do 0,6 % wartości)
- wynajęcie nieruchomości (3,6 % wartości transakcji)
- pożyczki komercyjne (2,4%)
- prywatne umowy pożyczkowe (2,4 do 3,6 %)

Akcyza

Akcyza jest nakładana na kilka importowanych i krajowych produktów, do których należą niektóre produkty rolne, alkohol, tytoń, paliwa pochodzenia petrochemicznego, samochody. Akcyza wynosi od 10 do 75 % i może być nałożona od bazy cenowej CIF lub ceny detalicznej. Akcyza od samochodów w niektórych przypadkach może sięgnąć nawet 200 % ceny na bazie CIF.

Podatek drogowy

Samochody osobowe, ciężarowe i motocykle są obciążone rocznym podatkiem drogowym, którego wielkość zależy od pojemności silnika.

Podatek od sprzedaży nieruchomości

Pobiera się podatek od zmiany tytułu własności nieruchomości. Jest obliczany od ceny nieruchomości ustalonej w umowie lub od ceny rynkowej, ustalonej przez władze podatkowe, jeśli cena umowna jest od niej niższa. Generalnie podatek ten wynosi 9 % od pierwszych 12 000 euro wartości transakcji oraz 11 % od kwoty przewyższającej tę wartość. Podatek wzrasta odpowiednio do 11 i 13 % na terenach, gdzie są posterunki straży pożarnej. Ponadto lokalne władze pobierają

podatek w wysokości 3 % zapłaconego podatku od sprzedaży nieruchomości. W pewnych okolicznościach można uzyskać pełne lub częściowe zwolnienie z podatku od sprzedaży nieruchomości np. zakup niektórych terenów rolnych, pierwszych (głównych) miejsc zamieszkania, zakup dokonany przy pomocy przelewu z zagranicy waluty wymiennej przez obywateli zagranicznych pochodzenia greckiego.

Podatek od nieruchomości

Właściciele nieruchomości płacą podatek od nieruchomości w wysokości 0,7 % wartości rynkowej. Z podstawy podatku odlicza się 200 000 euro wartości nieruchomości. Osoby prawne prowadzące nie dla zysku działalność religijną, dobroczynną lub edukacyjną płacą ten podatek w wysokości 0,35 % obiektywnej wartości nieruchomości, a z podstawy podatku odlicza się 500 000 euro rynkowej wartości nieruchomości.

Z podatku są zwolnione budowle należące do przedsiębiorstw przemysłowych, wydobywczych, prowadzących kamieniołomy, handlowych, rolnych, hodowli bydła i hotelowych, jeśli używane są w celu prowadzenia działalności produkcyjnej lub handlowej.

Podatku nie płacą podmioty państwowe, organy publiczne, kościoły, klasztory, kluby sportowe oraz fundusze lub organizacje ubezpieczenia społecznego.

2.4.4. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://www.athens.trade.gov.pl/pl/> - ambasada RP w Atenach

2.5. Zabezpieczenie społeczne

Głównymi instytucjami polityki społecznej w Grecji są:

- IKA (Instytut Ubezpieczenia Społecznego) – odpowiada za całość składek i świadczeń dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę;
- Organizacja Zatrudnienia Siły Roboczej OAED – jednostka właściwa dla osób bezrobotnych (zasiłki dla bezrobotnych i zasiłki rodzinne).

Istnieją także inne specjalne fundusze ubezpieczeniowe dla specyficznych grup zatrudnionych (informacji o właściwej przynależności udziela IKA).

2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania

Główną instytucją ubezpieczenia społecznego w Grecji jest IKA (Instytut Ubezpieczenia Społecznego). Obowiązkiem każdego pracodawcy jest dopełnienie formalności związanych z rejestracją w IKA zaraz po rozpoczęciu pracy przez zatrudnionego u niego pracownika. Zatrudniony otrzymuje książeczkę ubezpieczonego i zbiera tzw. znaczki ubezpieczeniowe za przepracowane okresy. Składka na IKA wynosi 44,06% wysokości wynagrodzenia, z czego 16% płaci pracownik, a 28,06% pracodawca. Pracodawca zobowiązany jest wpłacać systematycznie do IKA składki ubezpieczeniowe na specjalne konto bankowe. W przypadku gdy pracodawca nie dokona potrącenia (bez względu na przyczynę) z płacy pracownika stosownej składki ubezpieczeniowej w maksymalnym terminie dwóch miesięcy od dnia wypłaty wynagrodzenia, wówczas zobowiązany jest wpłacić do IKA należne świadczenie ze swoich środków (także część składki, która obciąża pracownika).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami składki na ubezpieczenie społeczne muszą być wpłacane do IKA w terminie od dnia 1-go następnego miesiąca (po miesiącu, w którym świadczona była praca)

do ostatniego dnia roboczego tego miesiąca. Trzeba zaznaczyć, że w sytuacji wstecznej wypłaty podwyżek wynagrodzeń pracowniczych (co następuje zazwyczaj w oparciu o układy zbiorowe pracy, rozporządzenia ministerialne itp.), powyższy termin uiszczenia składek zaczyna się liczyć od dnia rzeczywistej wypłaty zaległych świadczeń. Nieterminowa wpłata składek do IKA powoduje obowiązek uiszczenia dodatkowych opłat, których wysokość zależy od okresu zwłoki.

W przypadku samozatrudnienia należy zarejestrować się samemu w odpowiedniej instytucji ubezpieczenia społecznego (głównie TAE lub TEVE).

2.5.1.1. Emerytura

W Grecji istnieją dwa rodzaje obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnych, które gwarantują zarówno świadczenie podstawowe, jak i dodatkowe. Pracownicy najemni należą przeważnie do systemu podstawowego, chociaż pracownicy bankowości, prasy czy urzędnicy państwowi mają własne systemy oszczędzania na emeryturę. Podobnie jak rolnicy, osoby zatrudnione na morzu oraz pracujące na własny rachunek, które także mają odrębne systemy ubezpieczeniowe.

W Grecji osoby, które przystąpiły do ubezpieczenia przed 31 grudnia 1992 r. płacą składkę w wysokości 20% rocznego wynagrodzenia, z czego pracodawca opłaca 13,33%, zaś pracownik 6,67%. W przypadku osób ubezpieczonych po 1 stycznia 1993 r. – państwo ze swojej kieszeni dodatkowo opłaca 10%.

W systemach dodatkowych, które obejmują pracowników najemnych, składka wynosi 6% i jest opłacana w równych częściach przez pracodawcę i pracownika.

W przypadku przejścia na emeryturę, wysokość świadczenia bazowego dla osób ubezpieczonych przed grudniem 1992 r. waha się od 30 do 70% zarobków. Przy ustalaniu świadczenia emerytalnego brane są pod uwagę zarobki uzyskane z ostatnich 5 lat zatrudnienia. Świadczenie emerytalne dla osób, które po 1 stycznia 1993 r. przystąpiły do ubezpieczenia, uzależnione jest wyłącznie od stażu ubezpieczeniowego.

W celu nabycia pełnych świadczeń emerytalnych należy udokumentować odpowiedni staż zawodowy w wymiarze 35 lat. Minimalny wiek przejścia na pełną, standardową emeryturę wynosi 57 dla kobiet oraz 62 lat dla mężczyzn. W przypadku zajścia określonych okoliczności jest możliwość przejścia na wcześniejszą emeryturę.

2.5.1.2. Świadczenia z tytułu choroby

Osoby pracujące bezpośrednio ubezpieczone są uprawnione do dodatku chorobowego w okresie, gdy zapadną na chorobę zwykłą oraz gdy Organy Zdrowotne IKA uznają je za czasowo niezdolne do pracy.

Lekarz IKA może wydać Zaświadczenie o Niezdolności do Pracy na 15 dni w ciągu każdego roku. Za każdy okres powyżej 15 dni, zaświadczenie takie musi wydać komisja lekarska IKA.

Ubezpieczony pacjent jest uprawniony do dodatku chorobowego przez okres do:

- 182 dni dla tej samej lub różnych dolegliwości, jeżeli przepracował 100 objętych ubezpieczeniem dni roboczych w roku poprzedzającym chorobę lub w ciągu ostatnich 15 miesięcy minus ostatnie trzy miesiące. W szczególności, w przypadku robotników budowlanych, jeżeli przepracowali 80 dni roboczych w ciągu ostatniego roku, lub 15 miesięcy, pod warunkiem, że posiadają oni ogólną liczbę 200 dni roboczych.

Całość zatrudnienia w ciągu ostatnich dwóch lat lub trzydziestu miesięcy musi w takim wypadku dotyczyć sektora budownictwa, z wyjątkiem trzech ostatnich miesięcy.

- 360 dni dla tej samej choroby, pod warunkiem, że dana osoba przepracowała 3000 dni roboczych w ciągu ostatnich dwóch lat lub ostatnich 30 miesięcy, minus ostatnie trzy lata.
- 720 dni dla tej samej choroby, pod warunkiem spełnienia następujących warunków:
 - a) 1500 dni, z czego 600 w ciągu pięciu lat bezpośrednio poprzedzających zgłoszenie choroby lub
 - b) 4050 dni powiększone o 150 dni średnio na rok na dzień 1.01.1992 r. oraz maksymalnie do 4500
 - c) 300 dni do 21 roku życia, powiększone o 120 dni za każdy rok po 21 roku życia i do 54. roku życia, w którym wymagane jest 4200 dni. Wymagane jest, aby 300 dni zostało przepracowanych w ciągu pięciu lat bezpośrednio poprzedzających rok zgłoszenia choroby.

2.5.1.3. Świadczenia na wypadek macierzyństwa

Nie ma ogólnych warunków uzyskania uprawnień do świadczeń macierzyńskich w naturze i w pieniądzu. Uprawnienia do dodatków macierzyńskich podlegają ściślejszym regulacjom: osoba ubezpieczona musi przepracować co najmniej 200 dni w ciągu dwóch lat bezpośrednio poprzedzających datę porodu (Artykuł 39 Ustawy o pomocy w wypadkach nagłych 1846/1951). Punkt wyjścia do obliczenia tego okresu dwuletniego jest zdefiniowany jako dzień przed spodziewaną datą porodu ustaloną przez urzędnika medycznego IKA lub przed rzeczywistą datą porodu. Ponadto, aby mieć prawo do uzyskania dodatków macierzyńskich, ubezpieczona pracowniczka musi powstrzymać się od pracy. Dodatek jest wypłacany przez łącznie 119 dni.

2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Warunki wstępne:

- dana osoba nie otrzymuje emerytury lub renty inwalidzkiej od państwa lub osoby prawa publicznego lub innego funduszu ubezpieczeniowego, poza funduszem głównym (z wyjątkiem OGA, funduszu ubezpieczeń rolniczych);
- komisja lekarska IKA uzna tę osobę za niepełnosprawną z inwalidztwem dającym prawo do renty (50% lub więcej);
- posiada ubezpieczenie IKA.

Dla celów renty inwalidzkiej z tytułu choroby zwykłej:

- 4500 dni roboczych lub 10.000 dni roboczych lub
- 300 dni roboczych oraz nieukończenie 21 roku życia; powyższa liczba dni stopniowo wzrasta do 4200 o dodatkowe 120 dni rocznie do osiągnięcia 21 lat; z tej ogólnej liczby dni, 300 musi być przepracowanych w ciągu 5 lat poprzedzających niezdolność do pracy lub
- 1500 dni, z czego co najmniej 600 zostało przepracowanych w ciągu 5 lat poprzedzających niezdolność do pracy.

Renta inwalidzka z powodu wypadku poza godzinami pracy; 1/2 limitu dni roboczych wymaganych do renty inwalidzkiej z tytułu choroby zwykłej.

Inwalidztwo	% inwalidztwa	Suma renty	Uwagi
ciężkie	80% i więcej	pełna	

zwykłe	67–79,9%	3/4 pełnej	jeżeli osoba ubezpieczona przepracowała 6000 dni roboczych, a inwalidztwo jest skutkiem zasadniczo problemów psychiatrycznych, osoba ta jest uprawniona do pełnej kwoty
częściowe	50%–66,9%	1/2 pełnej	jeżeli inwalidztwo jest skutkiem zasadniczo problemów psychiatrycznych, osoba ta jest uprawniona do 3/4 pełnej kwoty

2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Renta inwalidzka z powodu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej: wystarczy nawet jeden dzień pracy objęty ubezpieczeniem IKA.

Jeżeli niezdolność do pracy jest skutkiem dolegliwości lub obrażeń wynikających z wypadku, który wystąpił w czasie pracy lub z jej powodu, wystarczy, by osoba ta była ubezpieczona w tym konkretnym dniu, aby uzyskać uprawnienia do zasiłku wypadkowego. Jeżeli choroba lub obrażenia są spowodowane wypadkiem poza godzinami pracy, aby dana osoba kwalifikowała się do dodatku, wystarcza spełnienie połowy wymaganych warunków w porównaniu do wymaganych w przypadku zasiłku chorobowego. Powiadomienie o wypadku musi nastąpić w ciągu pięciu dni roboczych od dnia wypadku.

2.5.2. Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.2.1. Świadczenia rodzinne

Typ systemu: system pracowniczego ubezpieczenia społecznego.

Źródła finansowania: ubezpieczeni: 1% zarobków, pracodawcy: 1% łącznej wypłaty zarobków. Składki pobierane są od wynagrodzenia poniżej 6.069.000 drachm rocznie.

Zakres podmiotowy: osoby zatrudnione w przemyśle, handlu i pokrewnych zawodach z jednym lub więcej dziećmi. System nie obejmuje osób zatrudnionych, które otrzymują świadczenia rodzinne od pracodawcy.

Świadczenia przysługują na: dzieci do lat 18, dzieci studiujące do lat 22, dzieci niepełnosprawne bez limitu wieku. Prawo do pełnych zasiłków mają rodzice pozostający w zatrudnieniu co najmniej 50 dni w roku poprzednim.

Wysokość zasiłku uzależniona jest od liczby dzieci i dochodu rodziny.

2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia

Warunki uzyskania greckiego zasiłku dla bezrobotnych

Aby otrzymać zasiłek dla bezrobotnych w Grecji, osoba bezrobotna musi pozostawać bez pracy z przyczyn nie zawinionych, być zarejestrowaną w urzędzie pracy i gotową do podjęcia pracy.

Okres, przez który osoba bezrobotna ma prawo do zasiłku dla bezrobotnych jest generalnie proporcjonalny do okresu zatrudnienia:

Zatrudnienie Okres

(dni)	(miesiące)
125	5
150	6
180	8
220	10
250	12

Jeśli wiek powyżej 49 lat:

210	12
-----	----

We wszystkich wypadkach trzy dodatkowe miesiące po obniżonej stawce, jeżeli 4050 dni pracy, 12 dodatkowych miesięcy. Dla osób wchodzących dopiero na rynek pracy (młodzi w wieku 20–29 lat – 5 miesięcy prawa do zasiłku. We wszystkich wypadkach świadczenie wypłacane jest za 25 dni każdego miesiąca.

Okresy kwalifikowane do ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych: co najmniej 125 dni pracy w ciągu 14 miesięcy w poprzedniej utraconej pracy albo przynajmniej 200 dni pracy w ciągu dwóch dni poprzedniej utraconej pracy. W przypadku osób po raz pierwszy wychodzących z roszczeniem: przynajmniej 80 dni pracy w roku w ciągu ostatnich dwóch lat.

Okres oczekiwania na decyzję administracyjną może trwać od 6 do 8 tygodni. Aktualna stawka zasiłku dla bezrobotnych w Grecji wynosi ok. 400 euro miesięcznie.

Data przygotowania informacji:

Sierpień 2008 r.

Osoba przygotowująca informacje:

Doradca EURES Przemysław Kowalczyk z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach